

Paven af 80'erne

Marie Højholt

Jeg var engang fan af Billy Idol. Min første single var „Catch my fall“, – og når Billy sang „if I should stumble“, var der ikke nogen jeg hellere ville gribes af! Det var den periode hvor mit værelse stadig var lyserødt, men mit hår blev sortere og kortere og stivere. Dengang jeg ridsede børnemagt-tegn i min arkitektlampe.

Det er mange idoler siden.

Ud over de obligatoriske og lidt fjerne forbilleder, fx Ghandi, har jeg stadig, så mange år ældre, mine nære stjerner i behold og de har lige siden min voksensproglige opvågnen været anført af Søren Ulrik. Helt fremme ved siden af Steffen Brandt og et par andre. Ja, ved siden af, jeg håber, I kan være der.

Men i '85, da jeg ærlig talt var mere fan af Billy Idol, havde jeg mine første rigtige oplevelser med Søren Ulrik, ung som jeg var, med pivåbent sind og skråsikker tale.

Jeg skulle skrive det, jeg husker som en *kodylt* stor opgave i niende klasse, og jeg valgte storsnudet at tegne en grovskitse af 80'erdigtningen som sådan, med særligt fokus på Pia Tafdrup, Michael Strunge og så selvfølgelig Søren Ulrik Thomsen.

Jeg husker det, som om jeg var komplet uhæmmet og uforstyrret af det faktum, at jeg intet vidste om emnet.

Men nu var jeg jo Per Højholts yngste datter, og derfor mente jeg nok, at jeg var et sandhedsvidne på feltet. Måske jeg også har tænkt, at min far kunne give en hånd med.

Jeg vidste fra den hjemlige diskurs, at Søren Ulrik var en stor komet, og jeg vidste også, at min far særlig godt kunne lide ham. Helt

sikkert fordi han er et godt og interessant menneske, der kan lide te, men selvfølgelig også fordi han var min fars dygtigste og mest nærtstående beundrer og lærling, og gamle Højholt havde menneskeligt nok et svagt punkt for storfans.

Når Søren Ulrik ringede, og jeg kaldte på min far og sagde, hvem det var, undrede det mig altid, at han hverken bandede eller sukkede eller skar ansigter, som han plejede, når nogen ville ham noget. Fx. også når han hørte motorstøj på grusvejen.

Jeg husker ikke længere om opgaven blev andet end storsnudet. Jeg husker dog, at jeg argumenterede for, at vi skulle læse mere 80'er lyrik i klassen (jeg har formodentlig sagt „folkeskolen“, dengang var jeg ikke ræd for at tale på vegne af enhver institution), særligt Strunge, – jeg tror, at hans mindre komplicerede, ungdommeligt lidende univers appellerede mere håndgribeligt til mig i den fase, der var mere tung og ren symbolik her, mere neon og stål og glas, – det kunne ordentlig gasse op under verdenssmerten uden at stille så mange krav.

Lyrik var jo ligesom en del af mit liv, dels fordi jeg ikke kunne undgå at høre og med tiden heller ikke at læse det, men naturligvis også fordi mit hjem var præget af en sproglig overfølsomhed, som jeg har haft kløe af lige siden. Og så ved jeg jo alt om, hvad et digterliv byder sin omverden, det siger sig selv. At digtere altid drikker grapetonic, når de er ude og på arbejde. At de tit er hjemme (og på arbejde). At de altid har balloner på sig. At de har et blødt punkt for stærke køretøjer. At de går med kæp i skoven. At de er dårlige til at lave mad, fordi de ikke interesserer sig for det. Ligesom med tøjindkøb.

Den egentlige digtning – produkt som proces – var jeg mange år om at begribe, og jeg var håbløst længe om bare at få læst min egen fars samlede produktion. (Nu lyver jeg igen: Jeg sprang noget over i Auricula – there you have it!).

Jeg kan alt for tydeligt huske den første gang, jeg blev bevidst om

de slagsider, det kan have at være barn af en forfatter. (Når jeg hilste på min onkel Kaj, sagde han altid: „Nå, der er du, din lille fedtede digterunge“).

I det, der må have været min præpubertære fase, var jeg med Per i Bogense til et eller andet stort uden- og indendørs lyrikarrangement, jeg husker hverken hvornår eller hvem der ellers var med, fx kan Søren Ulrik fint have været der, jeg rekrutterede som sagt mine forbilleder i lavere luftlag dengang.

Vi var en lille bylt store børn, der hang på vores deltagende forældre, mere eller mindre frivilligt. Jeg var meget spændt på at se nogle kendte og derfor gennemstod jeg også flere oplæsninger end min alder bød mig at magte. Som timerne gik, begyndte jeg at lude noget, – tælle mønsterne i mine lommer, smugkigge efter de andre børn, jeg tror faktisk vi himlede ret meget med øjnene. Men som alle piger ved, så får man ret hurtigt ondt i den øverste del af øjenhulerne af at himle for meget, så vi begyndte at trække ud i friarealerne for at, ja, hvad fanden hed mon „hænge ud“ dengang?

Vi gjorde nar, gjorde vi, – det er så nemt at gøre nar af oplæsere, kunstnere, det er i det hele taget utrolig nemt at gøre nar, når man er ung. Det er vel i det hele taget bare nemt at grine og gøre nar.

På et tidspunkt skulle min egen far så læse op. Vi har vel holdt en pause i hånerierne, for vi var i hvert fald på pletten, da han indtog rummet, formodentlig i ternet skjorte, cowboybukser og pullover.

Jeg husker alt for klart, hvordan jeg stod i et stort loftsrum, lige ved siden af trappen, og så min far på scenen. Glemte var al hån og spot. Jeg var stolt, var jeg. Han læste og læste, stærkt animeret, og folk så ud, som om de kunne lide det. Nogle grinede endda af og til. Så kom det:

„Goddaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaatjiih!“

Åh nej, hvad fanden er nu dét, tænkte jeg og så mig omkring.

Min far i sit es:

„(...) men det er fandeme heller ikke helt nemt at være topfisse blandt de her lemmedaskere“.

Jeg var lammet af skam. Stille, stille gled jeg ned ad trappen, og ud i luften. Hvor skulle jeg gå hen? Mine kinder brændte og luften

hjalp for lidt. Flere hundrede mennesker havde lige hørt min far sige topfisse! Jeg skulle bare ad helvede til væk derfra. De andre børn jeg hang ud med, kom listende ned ad trappen, halvkvale af grin. „Haharrrr, fisse!“, kunne jeg høre dem stønne.

„Det er fandeme ikke sjovt. Prøv lige at tænk hvis det var din far?“, forsøgte jeg.

„Det ville da være pisseskægt!“, sagde den ene.

„Ja, hvor det ville!!?“, sagde den anden.

„Fisse ...“, sagde den ene og sparkede til en sten, som hun så efter.

Vi gik rundt en tid og glimtede i gaderne og efter en katarsis af pomfritter, flipperspil og Mike Oldfield's „Moonlight Shadow“ på en grillbar, kunne jeg se den store topfisse-forfatter i øjnene igen. Men fra den dag kunne jeg ikke snuppe det digt.

Da City Slang blev indspillet af Lars Hug (hed han dengang), var min konfirmandpermanent stadig synlig i de yderste spidser, men efter et par år var jeg gammel nok til virkelig at skamhøre den. Jeg skrev selvfølgelig også et rigtig dårligt digt om den.

Det begyndte sådan her:

„S.U.T. får mig op, når jeg er nede!“

– Jeg vil skåne verden for resten, men bare pointere at Søren Ulrik har spædet godt til vandstanden i min ungdoms følelseshav. I digtene fra City Slang havde jeg mine første erkendte oplevelser med sproglig skønhed, sandhed, storhed, ægthed, – kæmpestore emotionelle regneark foldede sig ud for mig. Blandingen af dét og Lars Hugs helt utæmmede, sære, småhysteriske og nuvel, punkede affyring af digtene, gav det lige den dimension af lidelse, rastløshed og krampe, som vi var ude efter at få sat i scene for os dengang. Og selvom jeg var meget, meget ung og selvom man ikke bare kan sige „sandhed“ og „skønhed“, så er det nogle helt, helt gangbare sager, som meget godt rammer de fornemmelser jeg har haft, når jeg senere har gnavet mig igennem værker fra Søren Ulrik Thomsens bord.

City Slang på min reol er min mest slidte digtsamling, men jeg har den også kun i den gnattede fotokopi, jeg tog af det blue-print

af samlingen, som min far vel havde i kraft af sin status som kometens overlærer. Så havde jeg den før andre, og det var vigtigt dengang.

I foråret '89 var jeg til en forestilling med Hotel Pro Forma på rådhuset i Århus sammen med min far. Vi var lige ankommet, og Per gik hen og hilste på Søren Ulrik. Jeg blev præsenteret som det, jeg var, og slap vist rimeligt fra en hilsen, selvom jeg trods mine nu knap tyve år nærmest var i trance: Han havde sort læderjakke på, sorte skindbukser, sorte støvler, seler ... tror jeg. Det havde jeg også. Mine kinder summede og mit selv stod ret: Her var paven af 80'erne, og vi havde krafted' me det samme tøj på!

Søren Ulrik havde leveret tekster til forestillingen, som helt spektakulært skulle ses fra oven og ned gennem trappeskakten i kontorafsnittet, og digte som „Søster jeg så dig“ blev sunget og oplæst i klar oppustelig lænestol. Jeg havde aldrig set eller hørt noget lignende, vinklerne var svimlende bedrageriske og lyden mærkelig og æterisk. Men først og fremmest det hér voldsomme, hvirvlende sprog, der fuldstændig kom bag på mig, „skruptudsens seje gang gennem styrtregn“. Faktisk kom jeg til nogle store erkendelser den dag (erkendelserne var ligesom større dengang, eller de lugtede i hvert fald bedre): at sproget er en superkraft, en kæmpesjus, en kæp, en pind, en splint.

Jeg har efterhånden vænnet mig til at hilse på Søren Ulrik. I mange år syntes jeg, det var superblæret at han kunne genkende mig, at jeg ikke behøvede at sige, hvem jeg var, når jeg ved enhver lejlighed kom masende for at hilse på ham.

Og mens jeg alligevel lufter ud i kammeret, kommer jeg i tanke om, hvor mange gange jeg har haft Søren Ulrik Thomsen med på tur.

Jeg har læst „Nye digte“ i togkupeer, både fordi jeg kunne lide det og også fordi der kom en tid, hvor der var større flash-værdi i at sidde med den end med Information. Der var ligesom altid et sted i den samling, hvor jeg kunne glide ind, hvor jeg kunne knalde en

klapstol op i skyggen af en frase, der sagde det hele meget bedre end jeg selv kunne.

I starten af 90'erne opførte jeg et af mine yndlingsdigte „En hård dag i samfundet“ i en firemands lydinstallation på en øve-weekend for korsangere. Slå den. Det var naturligvis noget med nogle tiktaklyde og den slags, hårdt krummet i klicheen, sikkert ikke særlig kønt, men folk hørte *godt* nok efter, for teksten var der jo med hele sin slentrende skønhed.

Og sådan har der altid været et digt til tiden, et lejlighedsdigt, et der greb nuet, ikk' oss, et der gned den purunge sjæl med hårene og den aldrende også mod ...

I 2004 døde min far. Søren Ulriks tale ved begravelsen var hengiven og respektfuld, ligesom deres indbyrdes forhold var. Søren Ulrik var et af de få mennesker uden for familien, der fik lov at besøge Per de sidste år af hans liv, hvor hans overskud til socialt samvær svandt yderligere.

Siden da har kulturministeriets lyrikkardinaler sendt nogle gevaldige røgsignaler fra elfenbenstårnet, man har jo nærmest ikke kunnet se sin hånd for sig.

Jeg har engang læst på Nordisk Institut i Århus i et helt år, så det er ikke uden en vis vægt at jeg her stemmer i med min personlige kanonisering: Billy Idol klarede den ikke. Trods stoffer og stilskift holdt han ikke sin placering ud af 80'erne. Derfor udnævner jeg hermed Søren Ulrik til ny topfisse. Hvordan denne værdighed så kan kombineres med jobbet som pave, med alle dets kyskhedsløfter, det må han selv administrere. Og det er jeg ikke i tvivl om, at han kan.

Tillykke! Jeg vil fejre dagen med seler på.